

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
 Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax : 210-2124524

Αθήνα, 17/10/ 2017
 Αριθμ. Πρωτ.: 765

Προς:
 Βουλή των Ελλήνων
 Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
 Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη καλλιεργητών σταφίδας και αμπελιού στην Ηλεία»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 8715/13-9-2017

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Ν. Καραθανασόπουλος** και **Ν. Μωραΐτης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τις χαλαζοπτώσεις, τις βροχοπτώσεις, τον καύσωνα και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα που σημειώθηκαν τους περασμένους μήνες του 2017 σε διάφορες καλλιέργειες και σε αμπελοκαλλιέργειες (επιτραπέζια και οиноποιήσιμα) στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Ηλείας, σημειώνεται ότι διενεργήθηκαν οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβλήθηκαν δηλώσεις.

Το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων έχει ολοκληρωθεί για ένα μεγάλο μέρος των ζημιών, συνεχίζεται για τις υπόλοιπες και αναμένεται σύντομα η ολοκλήρωση τους. Στη συνέχεια θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Επισημαίνεται ότι, οι εκτιμήσεις διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α.. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα που διατυπώνουν, να εκφράζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών.

Στο ποσοστό της ζημιάς, περιλαμβάνεται εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά) και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, που προκαλείται σύμφωνα με τον Κανονισμό από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιογόνων αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού, καθώς και η υπολειμματική αξία.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι, επιδίωξη του ΕΛ.Γ.Α. είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αξιοπιστία των εκτιμήσεων, σε συνδυασμό με την έγκαιρη διενέργειά τους σε επίκαιρο για κάθε καλλιέργεια χρόνο από έμπειρο γεωτεχνικό προσωπικό. Για την έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας των εκτιμήσεων ο ΕΛ.Γ.Α. έχει προβεί στη στελέχωση των Υποκαταστημάτων του, συμπεριλαμβανομένου και του Υποκαταστήματος Πάτρας, με εποχικό γεωτεχνικό προσωπικό έως οκτάμηνης απασχόλησης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (200 γεωτεχνικοί).

Ως εκ τούτου, είναι φανερό ότι δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας εκ μέρους των παραγωγών, καθώς στη διατύπωση του πορίσματος και κατά συνέπεια και στο ποσό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τελικής ζημιάς.

Αναφορικά με τις ζημιές που προξενήθηκαν στις καλλιέργειες της Π.Ε. Ηλείας κατά το 2016 από διάφορα καλυπτόμενα ζημιογόνα αίτια, σημειώνεται ότι καταβλήθηκαν αποζημιώσεις ύψους 9.500.000 ευρώ περίπου στους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Όσον αφορά στις αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τον ΕΛ.Γ.Α., ακολουθείται μία συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία. Η εν λόγω διαδικασία έχει ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στα τέλη Οκτωβρίου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα.
- Ακολουθεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς που έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Είναι προφανές ότι κάθε στάδιο της προαναφερόμενης διαδικασίας χρειάζεται και τον ανάλογο χρόνο για να ολοκληρωθεί. Ωστόσο, πολλές φορές, εφόσον είναι εφικτό, ο Οργανισμός καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις μετά από ένα λογικό χρονικό διάστημα από τη συγκομιδή του προϊόντος και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του αρχείου ΟΣΔΕ. Ειδικότερα, σε σύγκριση με τα παρελθόντα έτη οι εκκαθαρίσεις των ζημιών γίνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Ως προς την πλημμύρα που σημειώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2016 στην εν λόγω περιοχή, αναφέρεται ότι ζημιές προξενήθηκαν και σε γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις-υποδομές, όπως αλώνια -αποξηραντήρια σταφίδας- θερμοκήπια, στάβλοι, αποθήκες κ.λπ. Οι καταγραφές των εν λόγω ζημιών ολοκληρώθηκαν από τα κλιμάκια του ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον Κανονισμό χορήγησης Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης (ΠΣΕΑ).

Οι ανωτέρω ζημιές σε γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις-υποδομές εντάχθηκαν σε πρόγραμμα ΚΟΕ 2016. Το εν λόγω πρόγραμμα αφορά όλες τις ζημιές που συνέβησαν το 2016 σε γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις των παραγωγών εξαιτίας θεομηνιών, που έλαβαν χώρα στην Επικράτεια. Σημειώνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α. βρίσκεται στη διαδικασία σύνταξης του σχετικού φακέλου Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία). Κατόπιν, βάσει του νέου εγκριτικού Κανονισμού από την Ε.Ε, το εν λόγω πρόγραμμα θα κατατεθεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προς υπογραφή και στη συνέχεια στο Υπουργείο Οικονομικών.

Ο ΕΛ.Γ.Α., μετά την έκδοση της ΚΥΑ του προγράμματος σε ΦΕΚ, θα προβεί σε ανακοίνωση, όπου θα καλεί τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς να υποβάλουν την αίτηση ζημιάς, που προξενήθηκε στη γεωργοκτηνοτροφική τους εκμετάλλευση από την ανωτέρω πλημμύρα, συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά, που θα αναφέρονται στην ΚΥΑ του προγράμματος. Οι σχετικές ενισχύσεις θα καταβληθούν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας (διοικητικός έλεγχος δικαιολογητικών, αποκαταστάσεις κ.λπ.).

Επισημαίνεται ότι, με την υποχρεωτική ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής, που παρέχεται από τον ΕΛ.Γ.Α. σύμφωνα με τον ν. 3877/2010, καλύπτονται οι άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από συγκεκριμένα ζημιογόνα αίτια (φυσικοί κίνδυνοι -π.χ. χαλάζι, πλημμύρα, παγετός κ.λπ.- καθώς και παθήσεις στο ζωικό κεφάλαιο) και οι οποίες είναι μεγαλύτερες από ένα ελάχιστο ποσοστό ζημιάς.

Το μη καλυπτόμενο ποσοστό ζημιάς ονομάζεται απαλλαγή και είναι χαρακτηριστικό της ασφάλισης. Η απαλλαγή είναι το μέρος της ζημιάς το οποίο βαρύνει τον ασφαλισμένο και αποτελεί κίνητρο ώστε ο ίδιος ο ασφαλισμένος να προστατεύσει την παραγωγή του τόσο πριν τη ζημιά -με προληπτικά μέτρα- όσο και μετά τη ζημιά -π.χ. κατάλληλοι ψεκασμοί- και να μην επαναπαυθεί στην αποζημίωση του ΕΛ.Γ.Α.. Για τον λόγο αυτόν πουθενά δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης κατά 100% οποιασδήποτε ασφαλιζόμενης ζημιάς.

Όσον αφορά στην ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής και μέσα σε αυτή και του ζωικού κεφαλαίου, σημειώνεται ότι η εν λόγω ασφάλιση αποτελεί ένα από τα αποτελεσματικότερα μέτρα αντιμετώπισης και διαχείρισης των κινδύνων και των κρίσεων, που είναι σύμφυτοι στον αγροτικό τομέα. Η συγκεκριμένη ασφάλιση συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη σταθερότητα, τον προγραμματισμό και την οικονομική επιβίωση της αγροτικής εκμετάλλευσης, αφού δίνει τη δυνατότητα στον αγρότη και τον κτηνοτρόφο, σε περίπτωση καταστροφής της σοδειάς του ή του ζωικού του κεφαλαίου, να έχει ένα εγγυημένο σταθερό εισόδημα.

Ειδικότερα, στους ισχύοντες Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α. (Φυτικής Παραγωγής και Ζωικού Κεφαλαίου) καλύπτονται οι ζημιές στις καλλιέργειες ή στο ζωικό κεφάλαιο, που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους (όπως χαλάζι, βροχοπτώσεις, παγετοί κ.λπ.), καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο). Ο παραγωγός με την υποβολή της Δήλωσης Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και της κατάθεσης του συγκεκριμένου ασφαλιστρου, που απορρέει από τη ΔΚ/Ε προς τον ΕΛ.Γ.Α., ασφαλίζει τις καλλιέργειές του για τυχόν ζημιές που προξενούνται σε αυτές από τους ανωτέρω κινδύνους.

Επίσης, σημειώνεται ότι οι ζημιές, που προξενούνται σε φυτικό, πάγιο κ.λ.π. κεφάλαιο εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων (θεομηνίες), εντάσσονται σε προγράμματα χορήγησης ΚΟΕ, αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, και ενισχύονται μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Σχετικά με την ένταξη νέων κινδύνων στους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι, για να πραγματοποιηθεί μία τέτοιου είδους ένταξη, πρέπει να τηρηθούν τα οριζόμενα, τα οποία περιγράφονται στον ν. 3877/2010, που διέπει το θεσμικό πλαίσιο για την αγροτική ασφάλιση της χώρας.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

- α) να προηγηθεί εκπόνηση επιστημονικής μελέτης,
- β) να διενεργηθεί αναλογιστική μελέτη, στην οποία, εκτός των άλλων, θα πρέπει να καθορίζονται το ύψος της δαπάνης και ο τρόπος κάλυψής της -αλλαγή ασφαλιστρου και
- γ) να εκδοθεί κατόπιν Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπου θα καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και οι όροι κάλυψης των κινδύνων, που δεν περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α..

Ειδικότερα, η διαδικασία αυτή απαιτεί μελέτη τεχνική και οικονομική για τις επιπτώσεις τόσο στις ασφαλιστικές εισφορές όσο και στη βιωσιμότητα του δημοσίου συστήματος γεωργικών ασφαλίσεων.

Σε κάθε περίπτωση, οι σύγχρονες ανάγκες, αλλά και οι ιδιαιτερότητες της ελληνικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, καθιστούν επιβεβλημένη τη συνεχή αναμόρφωση του γεωργοασφαλιστικού συστήματος. Ως εκ τούτου, υπάρχει στενή συνεργασία της Διοίκησης του ΕΛ.Γ.Α. με τους αγρότες και τους φορείς τους, καθώς και με το ΥΠΑΑΤ, για περαιτέρω βελτίωση του συστήματος.

Υπενθυμίζεται ότι, ο «τιμοκατάλογος ασφάλισης» του ΕΛ.Γ.Α. επικαιροποιείται κάθε χρόνο, κάνοντας χρήση των δεδομένων της πιο πρόσφατης πενταετίας. Ως εκ τούτου, είναι εύλογο οι ασφαλιζόμενες αξίες να διαφέρουν από έτος σε έτος, καθώς οι παράμετροι, που συνεισφέρουν στον υπολογισμό του «ασφαλιστρου», βρίσκονται σε μία δυναμική κατάσταση. Συνεπώς, μετά τον υπολογισμό, είναι πιθανόν κάποια είδη να παρουσιάζουν αύξηση της στρεμματικής εισφοράς και κάποια μείωση.

Ειδικότερα, ο τρόπος υπολογισμού της υποχρεωτικής ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς για τη φυτική παραγωγή είναι η ασφαλιζόμενη αξία της παραγωγής, επί τον συντελεστή εισφοράς ο οποίος σημειωτέον παραμένει αμετάβλητος στο 4% από το 2011 (έτος εφαρμογής του ν. 3877/2010), πρόκειμένου να παταχθεί η εισφοροαποφυγή και εισφοροδιαφυγή, που επικρατούσε παλιά ενώ καταργούνται οι σχεδόν ειρήσιες κατ' εξαίρεση αποζημιώσεις που στην ουσία αποτελούσαν επιδοτήσεις και αλλοίωναν τον ασφαλιστικό χαρακτήρα του ΕΛ.Γ.Α., γεγονός που ανάγκασε τον ΕΛΓΑ να λαμβάνει δάνεια για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του και τελικά επιβάρυνε τον κρατικό προϋπολογισμό και κατά επέκταση τους Έλληνες φορολογούμενους.

Πρακτικά τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α., αποτελούνται από τις ασφαλιστικές εισφορές των αγροτών και στην ουσία τα έσοδα αυτά ξαναγυρίζουν πίσω στους αγρότες μέσω των αποζημιώσεων που τους καταβάλλονται, για τις ζημιές στις καλλιέργειες τους, εξαιτίας των καιρικών κινδύνων και σε καμία περίπτωση ο Οργανισμός δεν απαιτεί τη καταβολή υπέρογκων ασφαλιστικών εισφορών.

Αναφορικά με τις οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου σημειώνεται ότι, από την αμπελουργική περίοδο 2000-2001 εφαρμόζεται, και θα συνεχιστεί έως το έτος 2018, η εφαρμογή του Προγράμματος Αναδιάρθρωσης και Μετατροπής οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Το Πρόγραμμα είναι επιδοτούμενο από την ΕΕ, χωρίς την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

Στόχος του Προγράμματος είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ποιοτικής αναβάθμισης του αμπελουργικού δυναμικού της εγκατάστασης ποικιλιών αμπέλου με αυξημένο εμπορικό ενδιαφέρον, της εισαγωγής σύγχρονων καλλιεργητικών τεχνικών και της διαφύλαξης και προστασίας του περιβάλλοντος.

Το πρόγραμμα καλύπτει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δράσεις:

- α) την ποικιλιακή μετατροπή των αμπελώνων, συμπεριλαμβανομένου και του επανεμβολιασμού,
- β) τη μετεγκατάσταση των αμπελώνων, και
- γ) τις βελτιώσεις των τεχνικών διαχείρισης των αμπελώνων που συνδέονται με το στόχο του προγράμματος.

Η οικονομική στήριξη του προγράμματος αφορά ένα ή περισσότερα από τα μέτρα:

- εκρίζωση-επαναφύτευση,
- φύτευση,
- βελτίωση τεχνικών διαχείρισης (υποστήλωση, αναβαθμίσεις), και
- επανεμβολιασμό.

Στα μέτρα «Εκρίζωση και προετοιμασία εδάφους-αναφύτευση» και «Επανεμβολιασμός» συμπεριλαμβάνεται και οικονομική αποζημίωση των παραγωγών για την απώλεια εισοδήματος.

Η οικονομική ενίσχυση για κάποιον που κάνει όλες τις δράσεις (εκρίζωση-επαναφύτευση-βελτίωση τεχνικών διαχείρισης) ξεκινάει από 1.260 ευρώ/στρ. και φτάνει έως 1.845 ευρώ/στρ., ανάλογα με το που εφαρμόζεται το εν λόγω πρόγραμμα, δηλαδή σε Ορεινές, Μειονεκτικές & Νησιώτικές περιοχές/Λοιπές περιοχές ή σε περιοχές που ανήκουν σε Περιφέρειες που επιδοτούνται με 50% ή 75%.

Όσον αφορά στις επιτραπέζιες ποικιλίες και τις ποικιλίες σταφιδοποιίας ισχύουν τα εξής:

α) Στον τομέα φρούτων και λαχανικών, όπου ανήκουν οι ανωτέρω ποικιλίες, η πολιτική υλοποιείται μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.) Οπωροκηπευτικών, βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, οι οποίες δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους.

Οι ΟΠ μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα, μπορούν να υλοποιήσουν δράσεις με ποικίλους στόχους, όπως:

- την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,
- τον προγραμματισμό της παραγωγής,
- τη βελτίωση και διατήρηση της ποιότητας του προϊόντος,
- την προώθηση των προϊόντων τους στις αγορές,
- την πρόληψη και διαχείριση κρίσεων στην αγορά,
- την προστασία του περιβάλλοντος, κ.λπ.

για τις οποίες ενισχύονται σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

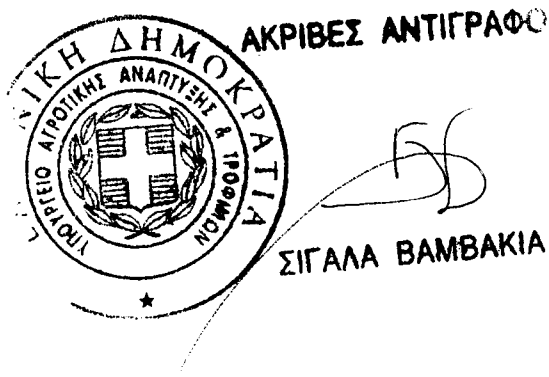
Με τη συγκρότηση ισχυρών ΟΠ και τη σωστή λειτουργία τους, μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά η διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής και η διαπραγματευτική

δύναμη των παραγωγών-μελών των Ο.Π. απέναντι στις όλο και λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες διανομής.

Όσον αφορά στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020), μέσω αυτού επιδιώκεται μεταξύ άλλων, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγρο-διατροφικού συστήματος και η ενίσχυση της αξίας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων, μέσα από την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων, με στόχο τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα. Στο πλαίσιο αυτό, συμπεριλαμβάνεται και η ενίσχυση επενδύσεων στο τομέα φυτικής παραγωγής.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του υπομέτρου 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις», το οποίο έχει προδημοσιευτεί και βρίσκεται στο στάδιο της διαβούλευσης, αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη και η αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών. Το συγκεκριμένο υπομέτρο συνιστά επενδυτικό πρόγραμμα για όλους τους επιλέξιμους κλάδους της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, μέσω του οποίου δύναται να πραγματοποιηθεί και η αναμπέλωση των επιτραπέζιων σταφυλιών και των σταφίδων, που διέπεται από το άρθρο 17 και το Παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Ν. Καραθανασόπουλο
2. Βουλευτή κ. Ν. Μωραΐτη